

[Miljøministeren.]

nen produkthandel. Ideen om at øge genanvendelsen opstod i USA i forbindelse med forureningsdebatten i midten af 60'erne. Som ofte fremhævet hænger forureningsproblemerne, herunder samfundets meget store og stadig stigende affaldsmængder, snævert sammen med vort øgede råstofforbrug på mange områder.

I de seneste år har et stort antal artikler, bøger og andre publikationer beskæftiget sig med ressource-problemerne på længere sigt. Der har kunnet konstateres megen uegnethed både om, hvilke mængder råstoffer der kan forventes at være til disposition, og om, hvilke tekniske landvindinger der kan forventes at give os en højere grad af uafhængighed af de råstoffer, der i dag danner grundlaget for vort samfund.

Selv om der efter min mening ikke nødvendigvis er grund til at frygte de værste forudsigelser, som har været fremme i denne forbindelse, er der stadig en betydelig usikkerhed omkring, hvilke vækstmuligheder vi har i fremtiden. Denne usikkerhed bør i sig selv medføre bestræbelser i retning af en mere ressourcebevidst politik. Herudover kan der også anføres andre gode grunde for at stille mod øget genanvendelse.

Fordele ved øget genanvendelse.

Gennem de sidste år har de stigende energi- og råvarepriser yderligere bidraget til diskussionen om behovet for øget genanvendelse.

En række af de råstoffer, der i dag benyttes f.eks. ved metalfremstilling, findes kun i begrænset mængde i rimeligt gode kvaliteter. Fortsat vækst i forbruget kan derfor føre til, at man må inddrage mineralforekomster med lavere metalkoncentrationer, og dette vil betyde større omkostninger ved udvinding af metallerne. Samtidig vil mængden af affaldsmaterialer vokse, hvorved der kan opstå forureningsproblemer. Endelig vil mineraludvindingen kræve større mængder energi og dermed tære yderligere på de knappe energiråstoffer. Alt dette vil medvirke til, at materialerne bliver dyrere.

For en række andre ressourcer som f.eks. ferskvand, landbrugsvarer og træ, der til stadighed fornyes, gælder, at de indgår i et naturligt kredsløb. Strømmen igennem kredsløbet sætter her en grænse for, hvor

meget vi kan udnytte af de pågældende ressourcer. Vi kan f.eks. konstatere, at vort stigende behov for ferskvand i visse områder fører til indgreb i vandbalancen i søer og vandløb, som fra et miljøsynspunkt er meget betænkelige. Dette betyder, at vi må foretage en vurdering af, hvordan vi fremover skal udnytte de forhåndenværende vandressourcer.

De nævnte forhold understreger behovet for at overveje, hvorledes vi ved øget genanvendelse kan spare på vort forbrug af naturressourcer.

Hertil kommer, at genanvendelse kan være et væsentligt led i forureningsbekæmpelsen, fordi stofferne ikke kastes bort, men bringes tilbage i kredsløbene, og at øget genanvendelse vil kunne få en gunstig indflydelse på vor valutabalance og på beskæftigelsen.

Gennem 60'erne var efterspørgsel efter arbejdskraft høj, fordi afsætningsmulighederne var gode og råstofpriserne relativt lave.

Stigningerne i råvarepriserne og den almindelige svækkelse af den økonomiske vækst har skabt en ny situation. Bl.a. på grund af de høje priser må der på længere sigt søges nye veje til råstofbesparelser og dermed til valutabesparelser, ligesom man må søge at genskabe et højt beskæftigelsesniveau. Øget genanvendelse vil i sig selv kunne skabe beskæftigelse, fordi vi bl.a. erstatter en import med dansk produktion. Genanvendelsen vil desuden på længere sigt kunne indvirke positivt på valutabalancen og derved medvirke til en økonomisk stabilitet, der er en af forudsætningerne for en yderligere forbedring af beskæftigelsessituationen. Det er imidlertid klart, at der — både for så vidt angår beskæftigelsessituationen og valutabalancen — nødvendigvis må ske en afvejning af de positive og negative sider, således at man finder frem til de samfundsøkonomisk forsvarlige måder at øge genanvendelsen på. Disse spørgsmål finder jeg meget vigtige. Ethvert bidrag til en øget stabilitet i betalingsforholdene over for udlandet vil nemlig forøge mulighederne for at føre den økonomiske og beskæftigelsesmæssige politik, vi ønsker her i landet.

Overgangen til øget genanvendelse må dog ske gradvis, idet den visse steder — f.eks. dér, hvor øget genanvendelse medfører om-